

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Μη Επιβλεπόμενη Μάθηση - Unsupervised Learning

***K*-Means Clustering**

Ανάλυση Κυρίων Συνιστωσών - Principal Component Analysis (PCA)

καθ. Βασίλης Μάγκλαρης

maglaris@netmode.ntua.gr

www.netmode.ntua.gr

(μέσω Webex)

Πέμπτη 11/3/2021

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Γενικό Μοντέλο Επιβλεπόμενης Μάθησης - Supervised Learning (Επανάληψη)

Βασισμένο στο Andrew Ng, "CS229 Lecture Notes", Stanford University, Fall 2018

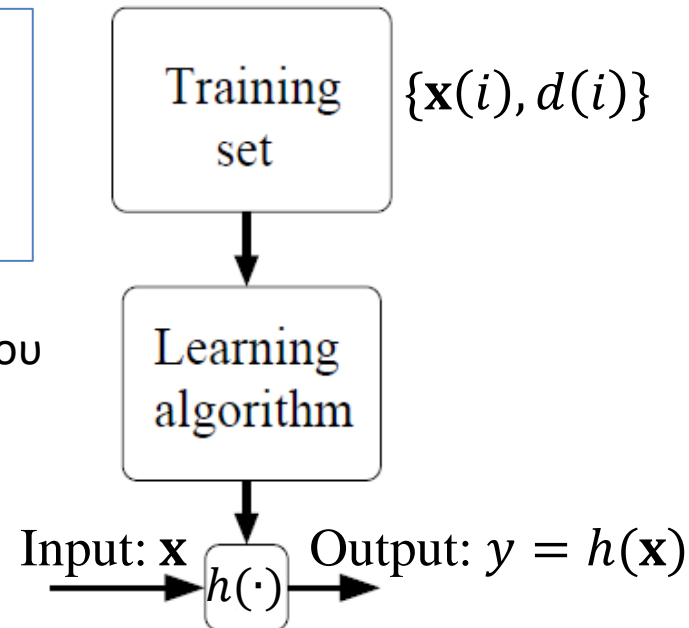
- Στόχος του συστήματος είναι η αντιστοίχιση ενός δειγματικού στοιχείου εισόδου (**input sample point, example**) $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ σε τιμές εξόδου y που εκτιμούν επιθυμητές (**desired**) τιμές d (π.χ. πρόβλεψη ή ταξινόμηση). Τα στοιχεία x_i είναι αριθμητικές τιμές που κωδικοποιούν m ειδοποιά χαρακτηριστικά (**features**) του δειγματικού στοιχείου $\mathbf{x}$

Ζητείται ο προσδιορισμός της συνάρτησης εισόδου - εξόδου $y = h(\mathbf{x}) \cong d$ που προκύπτει από δείγμα μάθησης (**Training Set**) N **labeled** ζευγών $\{\mathbf{x}(i), d(i)\}, i = 1, 2, \dots, N$ γνωστών σε εξωτερικό εκπαιδευτή (**supervisor**)

- Η σχεδίαση της $h(\cdot)$ βασίζεται σε αλγόριθμο μάθησης, με προσαρμογή της μορφής και των παραμέτρων ενός μοντέλου ώστε να προσεγγίζεται ο στόχος της υπόθεσης

$$d(i) \cong y(i) = h(\mathbf{x}(i))$$

- Αν ο στόχος ικανοποιείται με μικρό αριθμό διακριτών επιλογών της y πρόκειται για πρόβλημα Ταξινόμησης, **Classification** (για δύο επιλογές έχουμε δυαδική ταξινόμηση)
- Αν η έξοδος y λαμβάνει συνεχείς τιμές, το πρόβλημα αναφέρεται σαν Παλινδρόμηση, **Regression**

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Μη Επιβλεπόμενη Μάθηση – *Unsupervised Learning, Hebbian Learning*

- Εκτίμηση *a-priori* πιθανοτήτων $p(\mathbf{x})$ του δειγματικού στοιχείου $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ με m *features* x_i π.χ. *K-Means Clustering* - επιλογή K Κέντρων Βάρους Συστοιχιών (*cluster centroids*) και κατανομή σε *clusters* δυσδιάστατων σημείων $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2]^T$
- Δεν υπάρχει εκ των προτέρων κατηγοροποίηση (*labelling*) δεδομένων. Το σύστημα με βάση *features* δειγματικών στοιχείων $\mathbf{x}$ (π.χ. συντεταγμένες σημείων σε δύο διαστάσεις) ορίζει επιθυμητή έξοδο d και χειρίζεται νέα στοιχεία ως προς αυτή (π.χ. συμμετοχή στο πλησιέστερο *cluster centroid*) μέσω μετασχηματισμού (συνάρτησης) $y = h_w(\mathbf{x}) \rightarrow d$ με στατιστικά κριτήρια
- Τα συστήματα με μη επιβλεπόμενη μάθηση βασίζονται σε αυτο-οργάνωση (π.χ. *Self-Organizing Maps - SOM*) και μαθηματικά εργαλεία ανίχνευσης κοινών χαρακτηριστικών (*features, patterns*) για την αποτελεσματική επεξεργασία – αποθήκευση – ταξινόμηση δεδομένων χωρίς εξωτερική βοήθεια, π.χ. για επεξεργασία σήματος (*speech – image processing*) και αναγνώριση προτύπων (*pattern recognition*)

Διευκρίνιση: Στατιστική Θεώρηση Δειγματικών Δεδομένων

Ένα δείγμα (*sample*) δεδομένων είναι σύνολο N διανυσματικών στοιχείων $\mathbf{x}$ που επιλέγονται με πιθανότητα $p(\mathbf{x})$ ανάμεσα στα διανύσματα του δειγματικού χώρου. Οι συνιστώσες x_i των διανυσμάτων $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ κωδικοποιούν τα m χαρακτηριστικά (*features*) τους σαν δειγματικές τιμές (*sample values*) τυχαίων μεταβλητών

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Διαμόρφωση Συστάδων μέσω K - Means Clustering

Οργάνωση σε K συστάδες (*clusters*) N δειγματικών στοιχείων $\mathbf{x}(i) = [x_1(i) \ x_2(i) \ \dots \ x_m(i)]^T$ με βάση κοινά χαρακτηριστικά από *unlabeled* δείγμα χωρίς δάσκαλο (*unsupervised learning*)

Ορισμοί:

- **Encoder C** $C(i) = j$: Το στοιχείο $\mathbf{x}(i)$, $i = 1, 2, \dots, N$ ανήκει στο *cluster* $j = 1, 2, \dots, K$
- **Measure of Similarity** $d(\mathbf{x}(i), \mathbf{x}(i'))$ π.χ. **Τετραγωνική Ευκλείδεια Απόσταση** $\|\mathbf{x}(i) - \mathbf{x}(i')\|^2$
- **Εκτιμώμενο κέντρο βάρους $\hat{\mu}_j$ (*centroid*)** του *cluster* $j = 1, 2, \dots, K$ (μέσες Ευκλείδειες αποστάσεις των $\mathbf{x}(i)$ από $\hat{\mu}_j$ για τις επιλογές του encoder $C(i) = j$)

• Συνάρτηση Κόστους

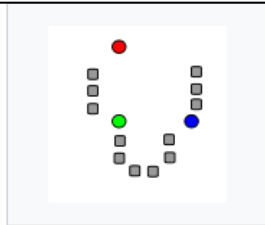
$$J(C) = \frac{1}{2} \sum_{j=1}^K \sum_{C(i)=j} \sum_{C(i')=j} \|\mathbf{x}(i) - \mathbf{x}(i')\|^2 = \sum_{j=1}^K \sum_{C(i)=j} \|\mathbf{x}(i) - \hat{\mu}_j\|^2$$

- **Κριτήριο Ελαχιστοποίησης:** Διαφορά $\hat{\sigma}_j^2 \triangleq \sum_{C(i)=j} \|\mathbf{x}(i) - \hat{\mu}_j\|^2$, $\min_C J(C) = \min_C \sum_{j=1}^K \hat{\sigma}_j^2$

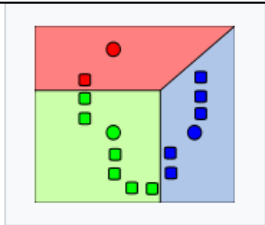
Σύνοψη αλγορίθμου:

- Ο αλγόριθμος τοποθετεί τα δειγματικά στοιχεία στο πλησιέστερο *centroid*, ανανεώνει τις επιλογές κέντρων βάρους (*centroids*) και συνεχίζει μέχρι τη τελική διαμόρφωση K *clusters*
- Αρχική επιλογή *centroids*: Αυθαίρετες (τυχαίες) τοποθετήσεις K σημείων
- Η εκτέλεση του αλγορίθμου είναι αποτελεσματική αλλά χωρίς εγγύηση βέλτιστης λύσης

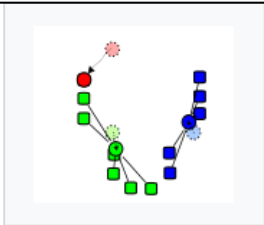
Παράδειγμα: $K = 3, N = 12$ (https://en.wikipedia.org/wiki/K-means_clustering)

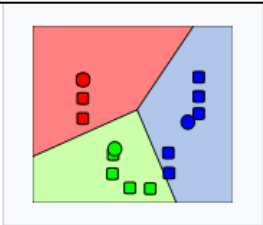
Αρχικοποίηση
Centroids

1^η Διαμόρφωση
Clusters

Προσδιορισμός
Νέων *Centroids*

Τελική Πρόταση
Clusters

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Μη Επιβλεπόμενη Μάθηση: Ανάλυση Κυρίων Συνιστωσών

Principal Components Analysis - PCA

The Curse of Dimensionality:

Σε ένα δειγματικό χώρο δεδομένων $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ η κωδικοποίηση των χαρακτηριστικών του δείγματος μπορεί να απαιτεί μεγάλο αριθμό διακριτών στοιχείων x_i , $i = 1, 2, \dots, m$. Για καταγραφή με στατιστική επάρκεια όλων των χαρακτηριστικών απαιτείται αριθμός δειγματικών στοιχείων N πολλαπλάσιος του m (π.χ. $N \gg 5m$, https://en.wikipedia.org/wiki/Curse_of_dimensionality)

Reduction of Dimensionality – Principal Components:

Με εφαρμογή *Unsupervised Learning* σε γραμμικό σύστημα με είσοδο $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ μπορεί να μειωθεί ο αριθμός των χαρακτηριστικών (αριθμός συντεταγμένων m) μέσω μετασχηματισμού σε **Ασυσχέτιστες Κύριες Συνιστώσες** (*Principal Components*) και έξοδο $\mathbf{y} = [y_1 \ y_2 \ \dots \ y_l]^T$ με επιλογή των σημαντικότερων συνιστωσών ($l \ll m$ χαρακτηριστικών) με τη μεγαλύτερη αναμενόμενη διασπορά

Αναλογία με ιδιοτιμές (*eigenvalues*) και ιδιοδιανύσματα (*eigenvectors*) στη γραμμική άλγεβρα και σχετικούς αλγόριθμους μετασχηματισμού συνιστωσών σε ορθοκανονικό (*orthonormal*) σύστημα συντεταγμένων

Orthonormal Transformation σε Principal Components

Ορισμοί Στατιστικής Προσέγγισης της Principal Component Analysis (PCA)

- Θεωρούμε είσοδο από δειγματικά στοιχεία δεδομένων $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ με m χαρακτηριστικά (*features*) κωδικοποιημένα στις συνιστώσες x_i
- Οι συνιστώσες x_i αποτελούν *δειγματικές τιμές* (sample values) *τυχαίων μεταβλητών* X_i που αναφέρονται σε τυχαία διανύσματα $\mathbf{X} = [X_1 \ X_2 \ \dots \ X_m]^T$ του δειγματικού χώρου. Υποθέτουμε πως $E[\mathbf{X}] = E[X_i] = 0$
- Η συμμετρική μήτρα ($m \times m$) $\mathbf{R} = E[\mathbf{X} \mathbf{X}^T]$ είναι η μήτρα συσχέτισης (*Correlation Matrix*) των τυχαίων διανυσμάτων $\mathbf{X}$ με ιδιοδιανύσματα (*eigenvectors*) $\mathbf{q}_j$ και ιδιοτιμές (*eigenvalues*) λ_j : $\mathbf{R} \mathbf{q}_j = \lambda_j \mathbf{q}_j$, $j = 1, 2, \dots, m$ αριθμημένα κατά φθίνουσα σειρά των ιδιοτιμών λ_j

$$\mathbf{q}_j^T \mathbf{q}_k = \begin{cases} 1, & k = j \\ 0, & k \neq j \end{cases} \quad \text{και} \quad \mathbf{q}_j^T \mathbf{R} \mathbf{q}_k = \begin{cases} \lambda_j, & k = j \\ 0, & k \neq j \end{cases}$$

- Τα ιδιοδιανύσματα $\mathbf{q}_j$ ορίζουν ορθοκανονικές (*orthonormal*) κύριες (*principal*) κατευθύνσεις που μετασχηματίζουν το στοιχείο $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ με m συντεταγμένες x_i σε $\mathbf{a} = [a_1 \ a_2 \ \dots \ a_m]^T = [\mathbf{x}^T \mathbf{q}_1 \ \mathbf{x}^T \mathbf{q}_2 \ \dots \ \mathbf{x}^T \mathbf{q}_m]$ με m συντεταγμένες a_i που αποτελούν τις **Κύριες Συνιστώσες** (*Principal Components*). Η αρίθμηση ακολουθεί τη φθίνουσα σειρά των $\lambda_j = \mathbf{q}_j^T \mathbf{R} \mathbf{q}_j = \text{var}(A_j) \triangleq \sigma_j^2$ όπου A_j τυχαία μεταβλητή με δειγματική τιμή την κύρια συνιστώσα a_j
- Οι αρχικές συντεταγμένες προκύπτουν μονοσήμαντα από τις Κύριες Συνιστώσες:

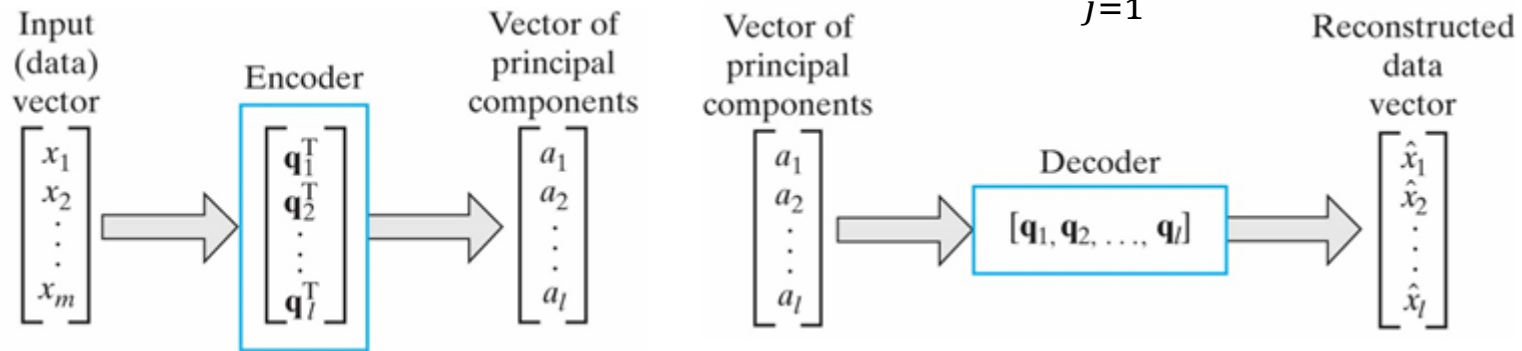
$$\mathbf{x} = \sum_{j=1}^m a_j \mathbf{q}_j$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Orthonormal Transformation σε Principal Components

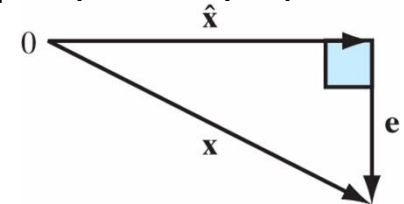
Αν αγνοήσουμε τις κύριες συνιστώσες (*principal components*) με τις μικρότερες διασπορές $\sigma_j^2 = \lambda_j$, $j = l + 1, l + 2, \dots, m$ προκύπτει προσεγγιστική εκτίμηση του στοιχείου $\mathbf{x}$ από το στοιχείο $\hat{\mathbf{x}}$ με μικρότερο αριθμό συνιστωσών $l < m$

$$\hat{\mathbf{x}} = [\hat{x}_1 \hat{x}_2 \dots \hat{x}_l] = [\mathbf{q}_1 \mathbf{q}_2 \dots \mathbf{q}_l][a_1 a_2 \dots a_l]^T = \sum_{j=1}^l a_j \mathbf{q}_j \text{ για } l < m$$

Το σφάλμα εκτίμησης $\mathbf{e} = \mathbf{x} - \hat{\mathbf{x}} = \sum_{i=l+1}^m a_i \mathbf{q}_i$ είναι διάνυσμα ορθογώνιο προς το $\hat{\mathbf{x}}$:

$$\mathbf{e}^T \hat{\mathbf{x}} = \sum_{i=l+1}^m a_i \mathbf{q}_i^T \sum_{j=1}^l a_j \mathbf{q}_j = 0$$

- Η συνολική διασπορά των m τυχαίων μεταβλητών X_j είναι $\sum_{j=1}^m \sigma_j^2 = \sum_{j=1}^m \lambda_j$
  - Η συνολική διασπορά των l τυχαίων μεταβλητών A_j είναι $\sum_{j=1}^l \sigma_j^2 = \sum_{j=1}^l \lambda_j$
- $\Rightarrow$ Η συνολική διασπορά του σφάλματος $\mathbf{e} = \mathbf{x} - \hat{\mathbf{x}}$ είναι $\lambda_{l+1} + \lambda_{l+2} + \dots + \lambda_m$ που αντιστοιχεί στις κύριες συνιστώσες με τις μικρότερες διακυμάνσεις

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Προσδιορισμός 1^{ης} Κύριας Συνιστώσας από Γραμμικό Νευρώνα με Μάθηση Hebbian (1/2) (First Principal Component via Hebbian-based Maximum Eigenfilter)

Αξίωμα του Hebb's: Αν τα σήματα στα άκρα μιας νευρωνικής σύναψης i ενεργοποιούνται ταυτόχρονα σε μια χρονική στιγμή που ορίζεται από το βήμα n , το συναπτικό της βάρος $w_i(n)$ ενισχύεται. Αλλιώς φθίνει προς μηδενισμό (*παραλλαγή από αρχικό αξίωμα για μάθηση με όρους νευροψυχολογίας*)
Αρχή Ανταγωνιστικότητας: Οι πιο ενεργές συνάψεις τείνουν να μηδενίσουν τις λιγότερο ενεργές

Αυτοοργανωμένη (Self-organized) Προσέγγιση Principal Component Analysis (PCA):
Νευρωνικό Δίκτυο Υπολογισμού *First Principal Component* Δεδομένων με m Features

$$y(n) = \sum_{i=1}^m w_i(n)x_i(n) \text{ στην επανάληψη } n$$

Τα βάρη αυξάνονται στην επανάληψη $n \rightarrow n + 1$ αν $y(n)x_i(n) > 0$ (*αξίωμα Hebb's*)

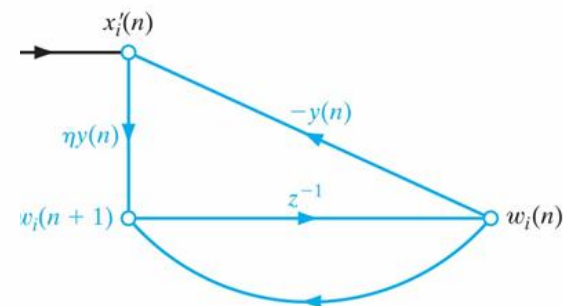
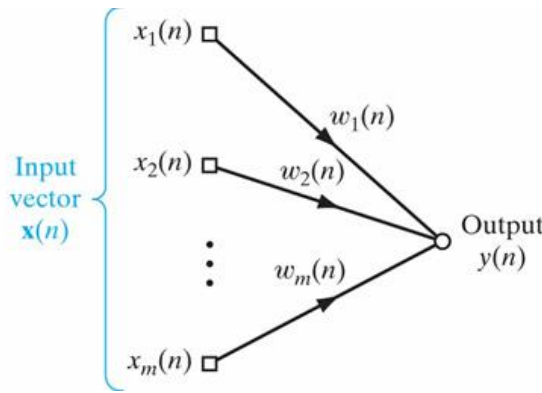
$$w_i(n + 1) = w_i(n) + \eta y(n)x_i(n), \quad i = 1, 2, \dots, m \quad \text{όπου } \eta \text{ learning parameter}$$

Απαιτείται **Normalization** για ευστάθεια. Με βάση την **Αρχή της Ανταγωνιστικότητας** διαιρούμε σε κάθε βήμα με το εκτόπισμα των $w_k(n)$ που μειώνουν την αύξηση εις βάρος τους:

$$w_i(n + 1) = \frac{w_i(n) + \eta y(n)x_i(n)}{(\sum_{k=1}^m [w_k(n) + \eta y(n)x_k(n)]^2)^{1/2}} \cong w_i(n) + \eta y(n)[x_i(n) - y(n)w_i(n)]$$

Η θετική ανάδραση $y(n)x_i(n)$ που προκαλεί αστάθεια αντισταθμίζεται από την $-y(n)w_i(n)$:

$$w_i(n + 1) = w_i(n) + \eta y(n)x'_i(n)$$
$$x'_i(n) = x_i(n) - y(n)w_i(n)$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Προσδιορισμός 1^{ης} Κύριας Συνιστώσας από Γραμμικό Νευρώνα με Μάθηση Hebbian (2/2)

(First Principal Component via Hebbian-based Maximum Eigenfilter)

Ζητήματα Σύγκλισης

Διανυσματικοί ορισμοί

$$\mathbf{x}(n) = [x_1(n) \ x_2(n) \ \dots \ x_m(n)]^T$$

$$\mathbf{w}(n) = [w_1(n) \ w_2(n) \ \dots \ w_m(n)]^T$$

$$y(n) = \mathbf{w}^T(n)\mathbf{x}(n), \quad \mathbf{w}(n+1) = \mathbf{w}(n) + \eta y(n)[\mathbf{x}(n) - y(n)\mathbf{w}(n)] \Rightarrow$$

Αλγόριθμος αυτό-οργανωμένης μη επιβλεπόμενης μάθησης:

$$\mathbf{w}(n+1) = \mathbf{w}(n) + \eta[\mathbf{x}(n)\mathbf{x}^T(n)\mathbf{w}(n) - \mathbf{w}^T(n)(\mathbf{x}(n)\mathbf{x}^T(n))\mathbf{w}(n)\mathbf{w}(n)]$$

- Οι όροι $\mathbf{x}(n)\mathbf{x}^T(n)$ αποτελούν μια στιγμιαία υλοποίηση της μήτρας συσχέτισης $\mathbf{R} = E[\mathbf{X}\mathbf{X}^T]$ χωρίς μέσους όρους και οδηγούν προς την ανάλυση της σύγκλισης του αλγορίθμου μέσω μη γραμμικής στοχαστικής εξίσωσης διαφορών (εκτός ορίων του μαθήματος)
- Δεν υπάρχει εξωτερική επιρροή στον αλγόριθμο λόγω της μη επιβλεπόμενης (αυτό-οργανωμένης, self-organized) φύσης του πλην του a-priori καθορισμού της παραμέτρου μάθησης η

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

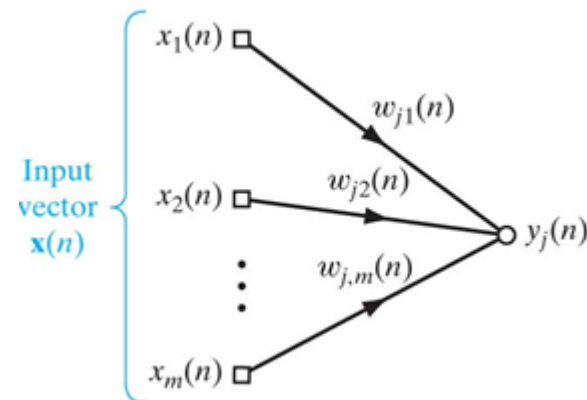
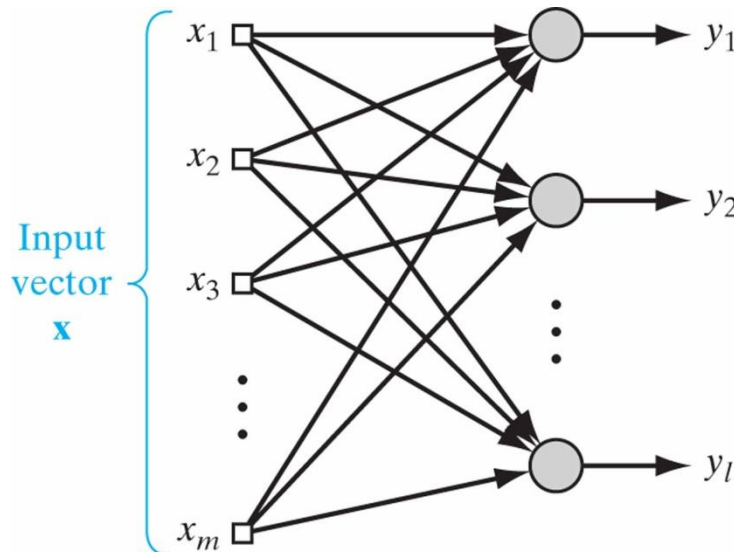
Προσδιορισμός l Κυρίων Συνιστωσών από Μονοστρωματικό Νευρώνα Hebbian (1/3) (Hebbian-based Principal-Component Analysis)

Γενίκευση του Hebbian-based maximum Eigenfilter: Γραμμικό Feedforward Νευρωνικό Δίκτυο ενός επιπέδου με l νευρώνες για προσδιορισμό των l σημαντικών Principal Components από Δεδομένα Διαστάσεων m , $l < m$:

$$y_j(n) = \sum_{i=1}^m w_{ji}(n)x_i(n), \quad j = 1, 2, \dots, l$$

Τα βάρη $w_{ji}(n)$ από στοιχείο εισόδου $x_i(n)$, $i = 1, 2, \dots, m$ προς την j κύρια συνιστώσα $y_j(n)$, $j = 1, 2, \dots, l$ διαφοροποιούνται στην επανάληψη $n \rightarrow n + 1$ κατά $\Delta w_{ji}(n)$:

$$\Delta w_{ji}(n) = \eta \left[y_j(n)x_i(n) - y_j(n) \sum_{k=1}^j w_{ki}(n)y_k(n) \right], \quad j = 1, 2, \dots, l \text{ και } i = 1, 2, \dots, m$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Προσδιορισμός l Κυρίων Συνιστωσών από Μονοστρωματικό Νευρώνα Hebbian (2/3) (Hebbian-based Principal-Component Analysis)

Γενικευμένος Αλγόριθμος του Hebb's – Generalized Hebbian Algorithm (GHA)

$$\Delta w_{ji}(n) = \eta y_j(n) [x'_i(n) - w_{ji}(n) y_j(n)], \quad j = 1, 2, \dots, l \text{ και } i = 1, 2, \dots, m$$

$$x'_i(n) = x_i(n) - \sum_{k=1}^{j-1} w_{ki}(n) y_k(n)$$

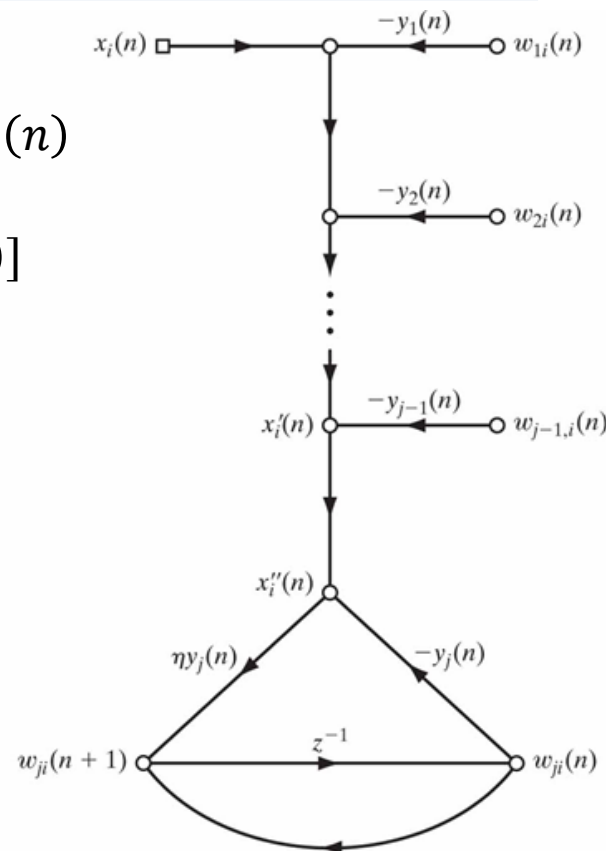
$$\Delta w_{ji}(n) = \eta y_j(n) x''_i(n) \text{ όπου } x''_i(n) = x'_i(n) - w_{ji}(n) y_j(n)$$

$$w_{ji}(n+1) = w_{ji}(n) + \Delta w_{ji}(n), \quad w_{ji}(n) = z^{-1} [w_{ji}(n+1)]$$

Διανυσματική Μορφή:

$$\Delta \mathbf{w}_j(n) = \eta y_j(n) \mathbf{x}'_i(n) - \eta y_j^2(n) \mathbf{w}_j(n), \quad j = 1, 2, \dots, l$$

$$\text{όπου } \mathbf{x}'(n) = \mathbf{x}(n) - \sum_{k=1}^{j-1} \mathbf{w}_k(n) y_k(n)$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Προσδιορισμός l Κυρίων Συνιστωσών από Μονοστρωματικό Νευρώνα Hebbian (3/3) (Hebbian-based Principal-Component Analysis)

$$\mathbf{x}'(n) = \mathbf{x}(n) - \sum_{k=1}^{j-1} \mathbf{w}_k(n) y_k(n), \quad j = 1, 2, \dots, l$$

Για $j = 1$: $\mathbf{x}'(n) = \mathbf{x}(n)$

Προσδιορισμός 1^{ης} κύριας συνιστώσας $y_1(n)$

Για $j = 2$: $\mathbf{x}'(n) = \mathbf{x}(n) - \mathbf{w}_1(n) y_1(n)$

Προσδιορισμός 2^{ης} συνιστώσας $y_2(n)$ σαν 1^η συνιστώσα μετά από αφαίρεση της ήδη υπολογισθείσας $y_1(n)$

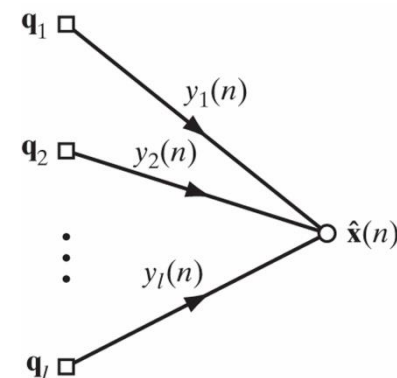
Για $j = 3$: $\mathbf{x}'(n) = \mathbf{x}(n) - \mathbf{w}_1(n) y_1(n) - \mathbf{w}_2(n) y_2(n)$

Προσδιορισμός 3^{ης} συνιστώσας $y_3(n)$ σαν 1^η συνιστώσα μετά από αφαίρεση των ήδη υπολογισθείσας $y_1(n)$ και $y_2(n)$

.....

Οι l πιο σημαντικές κύριες συνιστώσες αντιστοιχούν στα ιδιοδιανύσματα $\mathbf{q}_k$ της μήτρας συσχέτισης $\mathbf{R} = E[\mathbf{X}\mathbf{X}^T]$, $k = 1, 2, \dots, l$ αριθμημένες κατά τη φθίνουσα σειρά των ιδιοτιμών $\lambda_1 > \lambda_2 > \dots > \lambda_l$ και δίνουν την εκτίμηση $\hat{\mathbf{x}}(n)$ με l χαρακτηριστικά του δειγματικού στοιχείου $\mathbf{x}(n)$ με $m > l$

$$\hat{\mathbf{x}}(n) = \sum_{k=1}^l y_k(n) \mathbf{q}_k \quad \text{για } l < m$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Εφαρμογή PCA μέσω Generalized Hebbian Algorithm (GHA) στη Κωδικοποίηση Εικόνας (1/2)

- Αρχική Εικόνα (Δείγμα) **Lena**: 256×256 pixels, 256 gray levels στην **1^η εικόνα**
- Μάθηση μέσω $N = 2000$ σκαναρισμένων εικόνων, χωρισμένων σε 1024 μη επικαλυπτόμενα τμήματα (**Blocks**) μεγέθους 8×8 pixels: $m = 64$ features/block
- Το κάθε block ορίζει δειγματικό στοιχείο εισόδου σαν διάνυσμα από m features (pixels) κωδικοποιημένων σε 256 gray levels:

$$\mathbf{x}(n) = [x_1(n) \ x_2(n) \ \dots \ x_m(n)]^T \quad n = 1, 2, \dots, N$$

- Το δείγμα τροφοδοτεί **Μονοστρωματικό Linear Feedforward Δίκτυο** με $l = 8$ Νευρώνες εξόδου
- Το σύστημα συγκλίνει σε $m \times l = 64 \times 8$ συναπτικά βάρη $w_{ji}(n)$ και απολήγει σε 8 εξόδους (κυριότερες συνιστώσες, **Significant Principal Components**):

$$y_j(n) = \sum_{i=1}^m w_{ji}(n)x_i(n), \quad j = 1, 2, \dots, l$$

- Ρυθμός μάθησης (**Learning Rate**): $\eta = 10^{-4}$
- Τα βάρη (**weights**) μετά τη σύγκλιση παρίστανται στην **2^η εικόνα** με $4 \times 2 = 8$ περιοχές (**masks**), 64 τμήματα/mask, σύνολο $64 \times 8 = 1024$ τμήματα που απεικονίζουν την συνεισφορά των 64 χαρακτηριστικών του δείγματος εισόδου στις 8 εξόδους. Το άσπρο χρώμα υποδηλώνει θετική συνεισφορά ενός χαρακτηριστικού, το μαύρο αρνητική και το γκρι μηδενική
- Στη **3^η εικόνα** παρουσιάζεται ανασύσταση της αρχικής με τη συμμετοχή μόνο των $l = 8$ κυριότερων συνιστωσών της (**l Principal Components**) χωρίς κβαντισμό

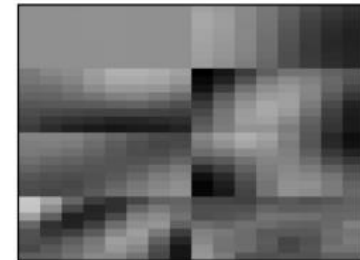
$$\hat{\mathbf{x}}(n) = \sum_{k=1}^l y_k(n) \mathbf{q}_k, \quad \mathbf{q}_k = \lim_n \mathbf{w}_k(n), \quad \mathbf{w}_k(n) = [w_{k1}(n) \ w_{k2}(n) \ \dots \ w_{km}(n)]^T$$

- Η **4^η εικόνα** αποτελεί συμπίεση της **3^{ης} εικόνας** με κβαντισμένες τιμές των βαρών ανάλογα με το λογάριθμο της διασποράς τους (~ 0.53 bits/pixel)

Original Image

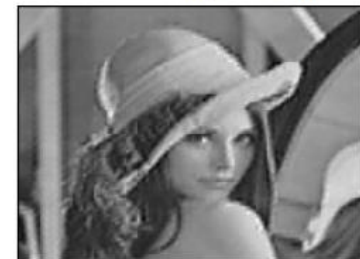
Weights

Using First 8 Components

11 to 1 compression

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

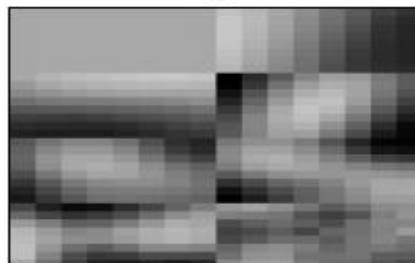
Εφαρμογή PCA μέσω Generalized Hebbian Algorithm (GHA) στη Κωδικοποίηση Εικόνας (2/2)

- Αρχική Εικόνα (**Peppers**): 256×256 pixels, 256 gray levels στην *πάνω εικόνα*

Original Image

Weights

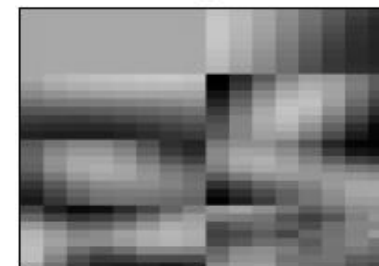
Using First 8 Components

12 to 1 compression μέσω κβαντισμού βαρών των 8 κυριότερων συνιστωσών, με βάρη όπως προσδιορίστηκαν για την εικόνα **Peppers**

Weights

12 to 1 compression μέσω κβαντισμού βαρών των 8 κυριότερων συνιστωσών, με βάρη όπως προσδιορίστηκαν για την εικόνα **Lena** αλλά εφαρμόστηκαν στην εικόνα **Peppers** (**GENERALIZATION !?**)

Weights

